

Avdelningen för juridik och handelsfrågor
Suzan Kalinagil
Direktnr: 033-17 08 05
E-post: suzan.kalinagil@swedac.se

Er referens
KN2023/04217

Klimat- och Näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar

Remiss av EU-kommissionens förslag om att förhindra spill av plastpellets för att minska utsläpp av mikroplast

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) ska verka för en effektiv och välfungerande kvalitetsinfrastruktur i syfte att produkter och tjänster ska uppfylla krav på säkerhet och kvalitet. Swedac ska också verka för frihandel, fri rörlighet på EU:s inre marknad och ett starkt multilateralt handelssystem. Swedac ansvarar särskilt för bl.a. ackreditering, reglerad mätteknik, ädelmetallkontroll och samordning av marknadskontroll.

Swedac lämnar utifrån detta uppdrag följande synpunkter.

Allmänna synpunkter på förslaget

Swedac ställer sig positivt till EU-kommissionens förslag om att förhindra spill av plastpellets för att minska utsläpp av mikroplast. Förslaget kommer förhoppningsvis bidra till att klara EU:s mål om en 30 procentig minskning av utsläpp av mikroplaster till år 2030¹.

Artikel 2

Swedac noterar att definitionerna av ekonomisk aktör och bedömning av överensstämmelse skiljer sig åt från andra regelverk. Det vore önskvärt om kommissionen utgår från redan befintliga definitioner. Bedömning av överensstämmelse definieras annorlunda i förordning (EG) nr 765/2008² som är den förordning som i huvudsak reglerar bedömning av överensstämmelse och ackreditering. Definitionerna i sak motsäger inte varandra men det vore för tydlighetens skull bättre om samma definition användes.

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, Vägen till en frisk planet för alla – EU-handlingsplan: Med sikte på nollförörening av luft, vatten och mark, COM(2021) 400 final

² EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

¹ Ange denna beteckning vid all kontakt med Swedac i ärendet.

I artikeln presenteras ett nytt begrepp, certifierare. En certifierare beskrivs som ett organ för bedömning av överensstämmelse enligt definitionen i artikel 2.13 i förordningen 765/2008 eller en förening eller grupp av sådana organ som har fått ackreditering i enlighet med den här förordningen. En certifierare kan även vara en miljökontrollant enligt definitionen i artikel 2.20 b i förordning (EG) nr 1221/2009. Swedac anser att det är olyckligt om ett nytt begrepp införs när det redan finns befintliga begrepp som kan användas. Det vore bättre om man konsekvent använder uttrycken "organ för bedömning av överensstämmelse" eller "miljökontrollant" eftersom dessa redan är etablerade begrepp inom ackreditering och liknande verksamhet. Både ett certifieringsorgan och ett verifieringsorgan är organ för bedömning av överensstämmelse enligt förordningen (EG) nr 765/2008.

Avslutningsvis vill vi påpeka att förslaget gör en felaktig hänvisning till förordning 765/2008 i fotnot 38. I förslaget anges Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93). Den korrekta hänvisningen ska vara Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Artikel 5

Certifierare ska enligt artikeln utan onödigt dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten om intyg som utfärdats, dragits in tillfälligt eller återkallats samt om ändringar skett i intygen. Det stadgas ett ansvar för de behöriga myndigheterna att upprätta ett register över intygen och hålla detta register uppdaterat. Registret ska vara tillgängligt för allmänheten på en webbplats. En behörig myndighet definieras i artikel 2 (j) som en myndighet eller ett organ som utsetts av en medlemsstat för att fullgöra skyldigheterna enligt denna förordning. Det framgår inte i artikeln till vilken behörig myndighet certifierarna ska underrätta. Det kan uppstå en situation där den ekonomiska aktören är etablerad och verksam i en medlemsstat men certifieraren är etablerad i en annan medlemsstat. Det behöver tydliggöras om underrättelse ska ske till den behöriga myndigheten där certifieraren är etablerad eller till den där den ekonomiska aktören är etablerad i de fall dessa två skiljer sig åt.

Swedac konstaterar att det med största sannolikhet kommer att krävas IT-utveckling av något slag för att upprätta detta register och för att kunna hantera inkomna uppgifter. Varje ackrediterat organ har redan idag krav på sig att upprätta interna register över vilka företag de har certifierat och uppgift om de intyg de utfärdat. Det bör därför övervägas om redan befintlig information är tillräcklig och om ett nytt register verkligen behövs. Nyttan av ett nytt register måste ställas mot kostnaden av att införa och förvalta ett sådant, inte bara för registeransvarig myndighet utan även för övriga berörda aktörer.

Ackreditering - Artikel 5, artikel 6, artikel 7

Swedac är det svenska nationella ackrediteringsorganet. Detta innebär bland annat att myndigheten ackrediterar certifiering, validering, verifiering, kalibrering, kontroll och provning enligt internationella standarder och regelverk.

Ackreditering är ett internationellt system men särskilt reglerat inom EU genom med en gemensam lagstiftning, se förordning (EG) nr 765/2008. Förordningen syftar

bland annat till att ackreditering ska ske på ett harmoniserat och enhetligt sätt i samtliga EU:s medlemsstater. Rapporter och certifikat som utfärdats av det ackrediterade organet accepteras i alla medlemsstater. Det av medlemsstaten i varje EU-land utsedda nationella ackrediteringsorganet, i Sverige är detta Swedac, utvärderar kompetensen hos de ackrediterade företagen och garanterar att bedömningen av överensstämmelse är trovärdig och att certifikat, verifieringar och rapporter är tillförlitliga. När EU-regler hänvisar till ackreditering innebär det att endast organ som är ackrediterade av ett ackrediteringsorgan i en medlemsstat kan utgöra bedömning av överensstämmelse, om inte annat framgår av internationella överenskommelser.

Syftet med ackreditering är att kunna säkerställa att till exempel certifiering, validering och verifiering görs med hög kvalitet och god säkerhet för liv, hälsa och miljö. Ackreditering innebär kontroller av att uppdragen utförs opartiskt, korrekt och grundas på internationellt erkända standarder. Eftersom ackreditering är en avgiftsfinansierad aktivitet innebär det att den som vill bli ackrediterad får betala kostnaden för detta. Denna kostnad kommer att få bäras av företag och konsumenter.

Swedac anser att kommissionens förslag är komplicerat och svårtolkat vad gäller ackreditering. I förslagets artikel 2 (k) hänvisar man till såväl ackreditering i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008 men även mot krav direkt i förslaget. Utöver det nämns möjligheten att vara miljökontrollant och möjligheten att vara undantagna från anmälningsskyldigheten. Genom att blanda begreppen verifiering och certifiering löpande i förordningen uppstår en förvirring kring vilken typ av organ som avses och hur ackreditering ska gå till. Det nya begreppet certifierare i artikel 2 med dess otydlighet innebär också en ökad förvirring då det inte framgår klart vad som avses och hur detta begrepp skiljer sig åt från redan befintliga. Swedac önskar därför att regleringen av ackreditering tydliggörs i kommande förhandling. Det är först då det förslaget kan utvärderas närmare.

Slutligen noterar Swedac att det i artikel 7 anges ett antal krav som ska vara uppfyllda för ackreditering av certifiering. Dessa krav överensstämmer i stort med krav som redan idag framgår av relevanta standarder.

Detta yttrande har beslutats av chefsjurist Anette Arveståhl efter föredragning av jurist Suzan Kalinagil. Utredare Magnus Pedersen har deltagit vid den slutliga handläggningen av ärendet.